

πτης βομβαρδισμός του επέφερε τρομεράν ω-
ταλγίαν, ἐξ ἧς ἀκόμη ὑποφέρει. Οἱ τίτλοι εἶνε:
«Ὁ ἄνθρωπος μετ' τὸ τριαντάφυλλον», ὁ «Ἐμ-
ψυχωτής» καὶ αἱ «Ἀδελφαὶ τοῦ Ἐρωτος». Τὸ
τελευταῖον ἐπαίχθη εἰς τὴν «Γαλλικὴν κωμο-
δίαν».

— Εἰς τὸ «Πολυθέαμα» τῆς Γενούης ἐδόθη
τελευταίως ἡ πρώτη τοῦ νέου τριπράκτου ἔργου
τοῦ Ντάριο Νικοντέμι «Acidalia». Τὸ ἔργον
διαφέρει ἀπὸ τὰ λοιπὰ τοῦ ἰδίου συγγραφέως.
Εἶνε παραδοξολόγον, ἐξακρατηρίσθη δὲ ὑπὸ
τῶν Ἰταλῶν κριτικῶν ὡς κάπως μονότονον.
Γενικῶς δὲν ἐσημείωσε τὴν προβλεπομένην ἐ-
πιτυχίαν,

— Εἰς τὸ Παρισινὸν θέατρον Κλουνὺ ἐδόθη
μία νέα κωμωδία. «Ὁ κληρονόμος τοῦ Μπαλ
Ταμπαρέν» τοῦ κ. Νανσέ, ὁ ὁποῖος εἶνε ὁ Ἑλ-
λην κωμωδογράφος κ. Πετροκόκκινος.

— Δύο θεατρικὰ ἔργα εἶχον μεγάλην ἐπι-
τυχίαν εἰς τὸ Πάρισι. Ἡ «Σουκὲτ καὶ ὁ ἀε-
ροπόρος τῆς» φάρσα τοῦ εἰδους τοῦ «Βαπτι-
στικοῦ τῆς Κυρίας» καὶ τοῦ «Συστήματος Δ.», τῶν
Ἐνεκεν καὶ Ντέ Γκόρος. Βάσις τῆς ὑποθέσεως
εἶνε ἡ πλαστογραφία μετ' ἀπληθὺς παρεξηγή-
σεων, αἱ ὁποῖαι ἐκτυλίσσονται μετ' ἐκτετα-
τοῦ γοργήτου. Ἡ Σουκὲτ Παρισινὴ ἡ-
θοποιὸς ὥρμηθη νὰ ἀφιερωθῇ κατὰ τὴν διόρ-
κειαν τοῦ πολέμου εἰς τοὺς στρατιωτικὰς. Εἰς
θαυμαστῆς τῆς ἐπαρχιώτης διὰ νὰ τὴν κρι-
τικὴν ἐμφανίζετο ὡς μέγας ἀεροπόρος καὶ φο-
ρεῖ τὴν στήλην του. Καὶ παραπλανᾷ τὴν Σου-
κὲτ, ἡ ὁποία ξεροελλαίνεται μαζί του. Ἀλλ' ὁ

ψευταεροπόρος ἀσθενεῖ καὶ εἰσάγεται, ὡς
στρατιωτικὸς ἀεροπόρος, εἰς τὸ νοσοκομεῖον.
Ἐκεῖ συναντᾷ τὴν γυναῖκά του ὡς ἀρχινοσο-
κόμον ἔχουσαν ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς τὴν Σουκὲτ
γενομένην Ἀδελφὴν τοῦ Ἑλέους. Ἐμφανίζεται
καὶ ὁ ἀληθινὸς ἀεροπόρος, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα
ἔσπε ἐρίσθη ὁ ψεύτικος ἀεροπόρος. Ἀλλ' ὁ ἀ-
ληθινὸς φορεῖ πολλὰ καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀ-
ποδείξῃ τὴν ταυτότητά του.

Τὸ ἄλλο ἔργον εἶνε ὁ «Παστέρ» τοῦ Σασά
Γκιτρώ, πεντάπρακτος δραματοποίησις τῆς ζω-
ῆς τοῦ μεγάλου σοφοῦ.

— Ἐν Ν. Ὑόρκῃ ἐπωλήθη διὰ πλειστηρια-
σμοῦ ἡ συλλογὴ Βολεντίν καλλιτεχνικῶν ἀντι-
κειμένων Ἰταλικῆς Ἀναγεννήσεως ἀντὶ 33,000
δολλαρίων. Τὴν μεταγλυπτὴν ἀξίαν εἶχε μία
Παναγὰ ἐν ἡμιαναγλύφῳ τοῦ 16'. αἰῶνος τοῦ
Ροσελίνου, ἀγορασθεῖσα ἀντὶ 3,100 δολλαρίων.

— Ἐξελέγη μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδη-
μίας εἰς τὴν ἔδραν τοῦ Ροστάν ὁ διηγηματο-
γράφος Ἀνὺ Μπορντώ, γνώριμος εἰς τοὺς
Ἀθηναίους ἀπὸ τῶς ἀρχαίας τῆς Γαλ-
λικῆς ἱστορικῆς στρατηγού Μπορντώ. Συνυπο-
ψήφιοι ἦσαν ὁ Πῶλ Φώρ, ὁ Φρανκὺς Ζάμ, ὁ
Πῶλ Ἀδάμ, ὁ Πόρτο Ρις, ὁ Harancourt καὶ
ἄλλοι.

— Ἡ διάσημος ἡθοποιὸς Λευκὴ Ντουφὲν
ἠτύοκτόνησεν κρεμασθεῖσα εἰς τὸ καμαρίνι
τῆς τοῦ θεάτρου Σάρας Μπενάρ, ἐνῶ ἐπρό-
κειτο νὰ αἰξῇ τὸν ρόλον τῆς «Κυρίας μετὰ τὰς
Καμελίας».

ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

Ἀπὸ τὰς ὀραισιέρας συναυλίας, ἡ τοῦ κ.
Τριανταφύλλου. Πρόγραμμα ποικίλον, τὸ ὁ-
ποῖον ἂν καὶ μακρότατον, ἠκούσθη μετ' ἐν-
διαφέροντος. Μεθοδικῶς δὲ συντεταγμένον εἰς
τρία χωριστὰ μέρη. Παλαιὰ μουσικὴ, σύγχρο-
νος, Ἑλληνικὴ. Καὶ τοιοῦτοτρόπως κανεὶς
δὲν ἔμεινε παραπονεμένος. Συμμετοχὴ δ' ἐκλε-
κτῶν μαθητῶν του, τῆς κ. Τριανταφύλλου
καὶ τῶν δεσπ. Κοτζίτς, Μεσολωρᾶ καὶ Ἀνα-
γνωστοπούλου.

Ὁ κ. Τριανταφύλλου μετ' ἐκφραστὴν,
τεχνικὴν καὶ πολὺ γυμνασμένην φωνήν του ἐ-
τραγούδησε τὸ καὶ ἄλλοτε ψαλὲν ὑπ' αὐτοῦ
recitatif τοῦ «Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ» τοῦ Mehyl,
μονωδίαν τοῦ Rich Cœur de Lion τοῦ Γκρετρώ
τὴν «Μελαγχολίαν» τοῦ Φωρὲ, μίαν romance
τοῦ Ντεμπυσσύ, ἕνα θαυμάσιον Ἰσπανικὸν τρα-
γοῦδι τοῦ Ὁμπέρ καὶ τρία Ἑλληνικά, τὸ «Κα-
ράδι» τοῦ κ. Δαυράγκα, τὴν Ἐξομολόγησιν τοῦ
Σαμάρια εἰς τὸ ὁποῖον πάντοτε καταχειροκρο-
τεῖται καὶ τὴν «Στερνή μου ἐλπίδα» τοῦ κ.
Λιάλιου. Ὅλα αὐτὰ τὰ τραγοῦδια ἂν καὶ δια-

φόρων μουσικῶν ἀντιλήψεων ἀπέδωκε κατὰ
τρόπον ἐλκυστικώτατον, ἐπιδείξας ἅμα μεγάλην
ἀντοχήν.

Τῆς κ. Τριανταφύλλου ἡ ἀπαλὴ καὶ γλυ-
κεῖα φωνὴ ἀπετέλεσε μίαν ἁρμονικὴν συμφω-
νίαν μετ' τὴν φωνήν του κ. Τριανταφύλλου. Ἐ-
τραγούδησε ἐκφραστικὰ τὰς Regrettes, τρα-
γοῦδι τοῦ 16' αἰῶνος ἀγνώστου μουσουργοῦ
ἀλλὰ τὴν ἔξιν τοῦ ὅλου προγράμματος ἀπε-
τέλεσεν ἡ διὰ πρώτην φοράν ἐκτελουμένη ἐν
ἀθηναϊκῇ συναυλίᾳ προσευχὴ τῆς «Λακμῆ»
συνοδείᾳ ἄρπας, ἣν ἀνέκρουεν ἡ κ. Βασενχό-
δεν καὶ μικτῆς χορωδίας. Ἐτραγούδησε πρὸς
τούταις ἕνα δημοτικὸν τραγοῦδι κατὰ διασκευὴν
τοῦ κ. Σακελλαρίδου καὶ τὸν Ἀπριλιάτικον
Ἐρωτα τοῦ ἐρασιτέχνου κ. Ψαρούδα. Ἡ Δις
Μεσολωρᾶ πολὺ καλὴ εἰς τὴν μονωδίαν τῆς
Chimène τοῦ «Σιδ», ἀλλ' ἐν συνόλῳ ὄχι καὶ
καλλιτέρα ἀπὸ ἄλλας ἐμφανίσεις τῆς.

Ἡ δ. Κοτζίτς πολὺ καλὴ εἰς τὴν «Κάρ-
μεν», ἡ δὲ νεαρώτερα μαθήτρια τοῦ κ. Τριαν-
ταφύλλου δ. Ἀναγνωστοπούλου εἰς τὰς δύο

μονωδίας του «Φόουστ» έδειξε μετάλλιον φωνής πολλά υποσχόμενον. Έφαλε με τέχνην και αίσθημα, συνδυασμός με τόν όποιον δεν έχει συνειθίσει ή ακοή μας.

Κατά την τετάρτην συναυλίαν της όρχήστρας του Όδείου επαίχθη ή ύπ' αριθ. 3 είσαγωγή της Λεονώρας, εκ των 4 ός έγραψεν ό Μπετόβεν διά τή μελόδραμά του «Φιντέλιο». Η κλασική σύνθεσις εξετέλεσθη πολύ καλά. Ταύτην ήκολούθησε ή μη τεματισθείσα συμφωνία εις σί έλασσον του Σούμπερτ, θαυμασία εις χάριν και αισθηματικότητα. Τα δύο μέρη ήτινα συνέθεσε πρό του πρώου θανάτου του ό παραγωγικώτατος—800 συνθέσεις έγραψε καιτοι έζησε 31 μόνον έτη—συνθέτης άφίνουν νά ύπονοηθή πόσον θά ήτο τελεία άν άπεπερατότο.

Διά πρώτην φοράν εξετέλεισθη τό Κονσέρτο εις μι μπεμόλ διά βιολίον, τή συνοδεία όρχήστρας, του Μόζαρτ. Ο κ. Σούλτσε άνεδείχθη άληθινός καλλιτέχνης, κατανοήσας πληρέστατα τόν μέγαν μουσουργόν, τό όποιον πολύ όλίγοι κατορθώνουν.

Η όρχήστρα διευθυνομένη από τόν τελειόφοιτον κ. Μητρόπουλον έπαιξε τό συμφωνικόν ποίημα «Πηγή» του κ. Μαρσίκ, παιχθέν τό πρώτον έν Παρισίοις εις τά Concerts Lamoureux τή 1910. Απεικονίζει τόν άνθρωπον άποθαυμάζοντα τό ύδωρ έν τή έρημία. Είνε ή συμφωνική ποίησις αίνος εϋγνωμοσύνης. Η εκτέλεσις ήρτια, ώτε νά ικανοποιηθή τόν συνθέτην πρός όν εξεδηλώθησαν άνδείξεις συμπαιδείας ζωηροτάτης υπό τών άκροατών. Η ένορχήστρωσις είκονικωτάτη, άποδίδουσα μίαν ποιητικήν έκστασιν και ιδίως τό άνάδυσμα του νερού. Η συναυλία έτελείωσε με συμφωνικόν ποίημα του Γλαζούνωρ «Στένκα Ραζίν». Είνε τό όνομα άρχηγού άγρίας πολεμικής όρδης, τό θέμα δέ της ύποθέσεως άποτελεί μία περιπέτειά του. Είνε έν από τά χαρακτηριστικώτερα ύποδείγματα της Ρωσικής μουσικής.

Η τελευταία συναυλία της όρχήστρας, κατά την καθιερωθείσαν συνήθειαν, ήτο μία επίδειξις τών άρίστων τελειοφρόνων. Καί ένεφανίσθησαν ώς τοιοῦτοι εις μέν τό κλειδοκύμβλον ή δ. Α. Κασιμάντη και ό κ. Α. Μητρόπουλος, εις τό άριζμα αί δεσπ. Ε. Βαρειάδου και Μ. Μεσολωρά και εις τό βιολί ό κ. Γ. Λομπιάνκο.

Ο κ. Λομπιάνκο, εκ τών άρίστων μαθητών του κ. Σούλτσε, έπαιξε τό α' μέρος του κονσέρτου εις μι μπεμόλ του Μόζαρτ με τέχνην περισσοτέραν παρά αίσθημα. Η δ. Κασιμάντη μαθήτρια του Όδείου Πειραιώς, άπέδωκε τό α' μέρος του Κονσέρτου του Τσαϊκόφσκη με εξαιρετικήν δεξιότητα, με έκφρασιν και αυτοπεποίθησιν. Ο κ. Μητρόπουλος μαθητής του κ. Βασενχόβεν εις τας Variations symphoniques

του Φράγκ έπέδειξε χαρίσματα μεγάλης λεπτότητος, ευστροφίας, ρυθμικότητος και αίσθηματος. Ο κ. Μητρόπουλος, γνωστός έως τώρα ως συνθέτης, άπέκτησε διά της έμφανισέως του ένα έτι τίτλον μουσικής άναδείξεως, ως εκτελεστής. Η δ. Βαρειάδου μαθήτρια της κ. Φωκά, έτραγούδησε συνοδεία όρχήστρας την «Έρωμένην» του κ. Μαρσίκ και άπόσπασμα εκ της δ' πράξεως του «Άμλετ». Είνε γνωστή ή δυνατή και έκφραστική φωνή της εξ άλλων συναυλιών. Από κάθε άλλην φοράν έφαλε καλύτερα ή δ. Μεσολωρά μαθήτρια του κ. Τριανταφύλλου τόν «Άσωτον Υιόν» του Λεμπουσσύ και τό «Όνειρον της Έλσας από τόν «Άδελφιν». Φωνή τεχνική, άβίαστος, έντονος, diction άφογος.

Και την δευτέραν συναυλίαν μουσικής ζωματίου Πανά — Μπουστ έντού επαίχθη του Μόζαρτ ή Σονάτα εις fa μείζον και ή Σονάτα του Γκολντμάρκ με πολλήν τέχνην. Εξαιρετικώς ήρεσε τό περίφημον Κουίντέττο (La Truite) του Σούμπερτ εκτελεσθέν μετά μεγάλης επιτυχίας υπό τών κ.κ. Μπουνστέντου Γαίδεμπεργερ, Τζουμάνη και τών δ. Πανά και Κοψίδα.

Επαίχθη διά δευτέραν φοράν έν Αθήναις και ούδ'όλως υπελήφθη εις άκρίθειαν και αισθηματικότητα. Η δεσπ. Αναγνωστοπούλου έτραγούδησε ένα τραγουδι του Μόζαρτ και την «Έλεγείαν» του Μασσενέ πολύ έκφραστικά.

Η παρεπιδημούσα Ρωσική πριγκίπισσα κ. Τσερκάσκυ άοιδός του Μελοδράματος Πετρούπόλως έν συναυλία υπέρ τών έν Έλλάδι προσφύγων Ρώσων, έδείχθη υπεραξία της φήμης της. Αί Αθήναι σπανίως ήκουσαν τόσο καλήν φωνήν, εις έκτασιν και έκφρασιν, εις δύναμιν και σεμνότητα. Άληθινή καλλιέχνης, συνήρπασε τό άκροατήριον. Διηρμήνευσε την μυστικοπάθειαν της ρωσικής ψυχής εις τών έμοσθών της συνθετών τά τραγούδια, του Ισαϊκόφσκη, του Ραχμανίνωφ, του Ιμπολιτώφ, του Λαβιντώφ. Άλλά και έλληνικό τραγουδι, του Σαμάρα τό «Μάνα και γιός» έτραγούδησε Έλληνιστί, τόσον καλά, όσον δεν άνέμενε κανείς. Με μεγάλην έκφρασιν. Δικαίως τό άκροατήριον εξήγησε την επανάληψιν. Δύο μέρη από την «Κορτικανικήν εκδίκησιν» του κ. Μαρσίκ άπέδωσε άφύγως, κυρίως όμως έδείχθη ή τέχνη και ό πλούτος της φωνής της εις τά μελοδραματικά μέρη τά όποια έφαλλε, συνοδεία όρχήστρας, από την «Τζοκόνταν», την «Μινιόν», την «Αϊδάν». Έξοχος υπήρξεν εις τό τραγουδι της Αϊδώς και εις έν Ρωσικόν, φάλεν εκτός προγράμματος.

Όλόκληρον τό πρόγραμμα διαρκείας μίας

καὶ ἡμισείας ὥρας, ἐξετέλεσε ἡ διπλωματούχος τῆς Μουσικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Μονάχου κ. Έδελ Μίχα, ἐρμηνεύτρια συνθέσεων μᾶλλον ψυχικῶν παρὰ τεχνικῶν. Ἡ κ. Μίχα δὲν ἐπιζητεῖ ἐπιδεῖξιν δεξιότητάς. Ἐμβαθύνει εἰς τὴν αἰσθητικὴν τοῦ μουσουργοῦ. Τὸ παίξιμό της ἡσυχο, αἰσθηματικὸ, μὲ μίαν εὐγένειαν προικισμένον καὶ λεπτότητα. Ἀκολουθεῖ τὴν σχολὴν τοῦ νεοτεχνίτου συνθέτου Ἑρμαν Τσίλχερ, τοῦ ὁποῦ ὑπῆρξε μαθήτρια. Εἶνε ἡ νεογερμανικὴ μουσικὴ τοῦ ἐμπρεσιονισμοῦ. Ἀπὸ τὴν Σονάταν τοῦ Μπράμνι τὸ δεύτερον μέρος (andante) ἐπαίχθη πολὺ ἐκφραστικὰ, καθὼς καὶ τοῦ Ζέλιγκ δ. «Χορὸς τῶν Φαντασμάτων». Τὸ Σκέρτσο τοῦ Σοπὲν — ἀρκετὰ δύσκολον — ἠδ' ἐπρεπε ἰσως ἐντονώτερον νὰ ἀποδοθῇ. Τὴν «Πεταλούδαν» τοῦ Γκρήγκ καὶ τὸ Ἀνοξιάτικο βράδυ τοῦ Πονιὸ ἀπέδωκε μὲ ἀδρότητα καὶ ποιήσιν. Τὸ περισσότερον ἐνδιαφέρον προεκάλεσαν τὰ διὰ πρώτην φοράν παιζόμενα ἐν Ἑλλάδι «Σκίτσα διὰ πιάνο» τοῦ Τσίλχερ — μία λεπτотάτη καὶ παραστατικὴ σειρὰ τεσσάρων πρωτοτύπων συνθέσεων (Ἀφιέρωσις — Περίπατος — Βράδυ στὸ χωριὸ — Βρυκόλας). Ὅλα ἰδίως τὸ τελευταῖον ἀπέδωκε μὲ καλλιτεχνικὴν ψυχὴν, μὲ χάριν καὶ μυστικοπάθειαν καὶ μὲ ἐξαιρετικὴν ἀγάπην πρὸς τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου της.

* *

Εἰς δύο συναυλίαις ἡ κ. Ν. Φωκᾶ ἐκτὸς τῆς γνωστῆς πλέον τέχνης της, ἡ ὁποία πλουσία καὶ αἰσθητικῶς ἐξεδηλώθη εἰς παλαιὰ καὶ νεώτερα τραγούδια, παρουσίασε καὶ μαθητρίαις κάλλιστα κατηρτισμένας καὶ ἕνα μαθητὴν εὐρυτάτου μέλλοντος. Καὶ ἡ ἐμφάνισις αὐτῆ ἀνέδειξε τὴν κ. Φωκᾶ ὄχι μόνον ὡς αἰσθὸν ἀκατάγωνιστον, ἀλλὰ καὶ ὡς διδασκάλισσαν ἱκανωτάτην. Ἡ κόρη της μᾶς ἐφάνη τώρα ἀκόμη καλλιτέρα ἢ φωνὴ της ἀπέκτησε μίαν δύναμιν. Τὰς regrettes τοῦ ΙΗ' αἰῶνος ἔψαλλε μὲ πολλὴν τέχνην. Ἡ δ. Βαφειάδου εἶνε, μετὰ τὴν δ. Φωκᾶ, ἡ καλλιτέρα της μαθήτρια. Εἰς τὸν «Ἀμλετ» ἡ φωνή της ἐδείχθη δυνατὴ, καθαρά, ἀκριβής. Ἡ δ. Στίνη, ἔχουσα ἀνάγκην μελέτης ἀκόμη, ἔπρεπε νὰ ἐμφανισθῇ ἀργότερον. Ἡ δ. Δαμασκηνοῦ, ἀναπληρώσασα ἐν κενὸν τοῦ προγράμματος, ἀπήγγειλε μὲ ὑπερβολικὸν λυρισμὸν τὴν «Ἀγάπην» τοῦ κ. Μαλακάση καὶ ἐν ἐκτενὲς Γαλλικὸν δραματικὸν ποίημα.

Διὰ τὰς δεσπ. Βρασιδανοπούλου, Γκίτ καὶ Παπαϊωάννου ὑπάρχουν ἐνδείξεις μελλούσης ἀποδείξεως τὴν τελευταίαν ἀδικεῖ μία νευρική προσπάθεια, συχνὰ δυστυχῶς ἐπαναλαμβανομένη. Ὁ κ. Ἐπιτροπάκης ἔψαλλεν ἀρμονικώτατα μὲ τὴν δ. Φωκᾶ μίαν δυωδίαν τῆς «Μανόν». Ἦτο τελεία ἡ ἀρμονία τοῦ ἄσματος τῶν. Πολὺ καλὰ ἐτραγούδησε κατόπιν τὴν «Faillaise» τοῦ Λεονκαβάλλο. Ὁραιοτέρον τέλος φωνητι-

κῆς συναυλίας δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἐπιθυμήσῃ τι: ἀπὸ τὸ ντουέτο τῆς «Λακμῆ» ἐκτελέσθην ἀπὸ τὸ duo Φωκᾶ — μητέρα καὶ κόρην.

* *

Κατὰ τὴν ἐφετεινὴν συναυλίαν της ἡ καθηγήτρια τοῦ ἄσματος, ἐν τῷ Ὁδελφ δεσπ. Σμ. Γεννάδη, ἐκτὸς τῆς τέχνης της, ἐπέδειξε διὰ πρώτην φοράν δημοσίᾳ καὶ τοὺς κασποὺς τῆς διδασκαλίας της διὰ τριῶν μαθητριῶν. Ἡ ἰδία ἐτραγούδησε μὲ ἰδιαίτεράν ἐπιτυχίαν τὴν δύσκολον μονωδίαν τῆς Ὁφελίας ἀπὸ τὸν «Ἀμλετ» καὶ τὴν «Procession» τοῦ Φράνκ. Ἐκ τῶν μαθητριῶν της ἡ δ. Λαλαούνη εἰς τὸ «Entant Prodigne» τοῦ Δεμουσσύ, ἡ δ. Κυριαζῆ εἰς τὴν «Arieite» τοῦ Σκαρλάτι καὶ ἡ δ. Ρουμπὲν εἰς τὴν «Σαπφώ» τοῦ Μασσενὲ ἐδείξαν ἱκανὰ χαρίσματα, ἰδίως δὲ ἡ πρώτη εἰς ἐκφρασιν.

* *

Εἰς τὸ Δημοτικὸν θέατρον, πρωτοβουλία ἐπιτροπῆς, ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. ὁπουργοῦ τῆς Παιδείας ἐωρτάσθη ἡ εἰκοσιπενταετηρίς τῆς μουσικῆς δράσεως τοῦ δημοφίλου «μαέστρου» κ. Δ. Λαυράγκα. Ὁ συνθέτης τῆς «Διδούς» εἰργάσθη μὲ ἐνθουσιασμὸν ἀκατάβλητον διὰ τὴν μουσικὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ Ἑλλ. λαοῦ, ἰδρύσας τῷ 1900 καὶ συντηρήσας παλαιῶν κατὰ μεγάλων δυσκολιῶν τὸ μέχρι σήμερον ὑφιστάμενον μοναδικὸν Ἑλληνικὸν μελόδραμα. Δι' αὐτὸ ἡ ἐορτὴ τοῦ κ. Λαυράγκα ἦτο καὶ ἐορτὴ τοῦ Ἑλλ. Μελοδράματος.

Ἐπὶ 25 ἔτη ὁ Κεφαλλὴν μουσουργὸς εἰργάσθη ἀδιακόπως καὶ ὡς συνθέτης καὶ ὡς διευθυντὴς ὀρχήστρας. Ὡς μαέστρος διηύθυνε ὀρχήστρας ἐν Γαλλίᾳ, ἔπου ἐτελείωσε τὰς σπουδὰς του καὶ ἐν Ἀθήναις, ἀναλαβὼν τῷ 1894 τὴν διεύθυνσιν τῆς ἀρτισυστάτου τότε Φιλαρμονικῆς.

Ὡς συνθέτης διεκρίθη διὰ τὴν πρωτοτυπίαν, τὴν συνθετικὴν δύναμιν καὶ τὴν εὐγένειαν τῆς ἐκφράσεως.

Τὸ πρῶτον του μελόδραμα «Ἡ Ζωὴ εἰν ὄνειρο» συνέθεσε νεώτατος ἐπὶ λιμπρέττου ἱταλικοῦ. Τὸ 1896 ἔγραψε τὸ «Πένταθλον» διὰ τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας. Κατόπιν τὰ «Δύο ἀδελφία», τὴν «Μάγισσαν» μὲ λιμπρέττον ἱδικὸν του καὶ τῷ 1909 τὴν «Διδὼ» μὲ κείμενον τοῦ κ. Δημητρακοπούλου. Τὸ τελευταῖον αὐτοῦ ἔργον του ὑπῆρξεν τὸ ἀνώτερον ὄχι μόνον ὅλων τῶν ἱδικῶν του, ἀλλὰ καὶ τῆς ὅλης μουσικῆς παραγωγῆς ἐν Ἑλλάδι.

Ἀλλὰ καὶ ὑπερέτταν ἔγραψε, τὴν «Ἀπλὴ φωτιά» καὶ τραγούδια. Ἡ ἐπὶ Ἑλληνικῶν θεμάτων ἐργασία του εἶνε ἐπίσης ἀξιοημέωτος καὶ εὐδικρυνῆς. Ἡ Ἑλλ. Σοφία, τὸ «Πρελούτιο καὶ Φοῦγκα» διατηροῦν ὅλον τὸ χρῶμα καὶ τὴν χάριν καὶ τὸ αἶσθημα τῶν δημοτικῶν μοτίβων.

Ἡ συναυλία ἡ ὁποία ἐδόθη πρὸς τιμὴν του

Διον. Δαυράγκας

—καὶ ἡ ὁποία ἔχασεν εἰς λαϊκότητα ἕνεκα τοῦ ὑπερβολικοῦ τῶν τιμῶν—μᾶς παρουσίασε τιμηματικὴν ἐργασίαν του, ἡ ὁποία καίτοι μὴ ἐπαρκῶς ἐκτελεσθεῖσα, δίδει ἰδέαν τῆς μεγάλῃς ἀξίας τοῦ Ἑλληνικοῦ μουσουργοῦ.

Ἡ κ. Αὐρὰ Θεοδωροπούλου μὲ φωνὴν μόλις ἀκουστέον, εἰς φρασσεολογίαν ἀνάμικτον, ἐπεσκόπησε τὸ ἔργο τοῦ κ. Δαυράγκα. Ὁρχήστρα μεγάλη ἐξετέλεσε συνθέσεις του, διευθυνομένη ἐκ περιτροπῆς, τιμῆς ἕνεκεν, ἀπὸ τοὺς μουσουργοὺς κ. κ. Μαρσί, Καίσαρη, Καλομοίρη. Ἐπαίχθη ἐν ἀρχῇ ἡ εἰσαγωγὴ ἀπὸ τῆς «Ζωῆ εἰν ὄνειρο», κατόπιν ἡ Ἑλλ. Σούιτα. Ἡ κ. Φωκὰ συνοδεῖα ὀρχήστρας καὶ ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἰδίου κ. Δαυράγκα ἐτραγούδησε μίαν ᾠδὴν ὑπὸ τὴν Δ'. πράξιν τῆς «Διδούς», ἡ ὀρχήστρα δὲ διὰ τῶν ἐγχωρῶν μόνον ἐξετέλεσε δύο Λυρικὰ ἰντερμέδια, τὰ ὁποῖα ἐνεποίησαν ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν. Ἡμεῖς ἐπίσης πολὺ τὸ λεπτότατον «Ναυούρισμα» γραμμένον διὰ βιολί τοῦ ὁποῖον ἔπαιξε ὁ κ. Λυκούδης συνοδεῖα ἐγχωρῶν, διευθύνοντος τοῦ κ. Καλομοίρη.

Ἡ συναυλία ἐτελείωσε μὲ τὴν «Εἰσαγωγὴ καὶ φούγκα» διευθύνοντος μὲ πολλὴν ζωὴν τοῦ κ. Καλομοίρη.

Εἰς τὸν ἑορτάζοντα μουσουργὸν προσεφέρθησαν δῶρα καὶ στέφανος δάφνης, ἐπανελημμένως δ' ἐκλήθη ἐπὶ σκηνῆς, ζωηρότατα ἐπευφημούμενος.

Τὸ ἑσπέρας παρετέθη ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας τῶν θεατρικῶν συγγραφέων εἰς τὸ «Διεθνὲς» τιμητικὸν γεῦμα, τοῦ ὁποῖου προήδρευσε ὁ κ. ὑπουργὸς τῆς Παιδείας. Προπόσεις ἡγειράν ὁ κ. ὑπουργός, ὁ Δήμαρχος κ. Πάτσας, ὁ πρόεδρος τῆς Ἑταιρείας τῶν θεατρικῶν συγγρα-

φῶν κ. Ἀγγινός, οἱ μουσικοὶ κ. κ. Καλομοίρης, Καζαντζῆς καὶ Ψάχος, οἱ συγγραφεῖς κ. κ. Λασκαρῆς, Διδωρίκης καὶ ἀπήγγειλε στίχους εἰς Ἑπτανησιακὸν ἰδίωμα ὁ συνεργάτης τοῦ Δαυράγκα κ. Δημητράκοπουλος. Ὁ ἑφορὸς τοῦ Ὁδείου κ. Βελούδιος ἀνεκοίνωσε ὅτι τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ ἰδρύματος ἐψήφισε δρ. 3,000 πρὸς ἐκτύπωσιν τῆς «Ἑλλ. σουίτας» του.

* *

Εἰδικὴ συναυλία ἐδόθη διὰ τὰ ἔργα τοῦ διευθυντοῦ τῆς ὀρχήστρας τοῦ Ὁδείου κ. Ἀρμ. Μαρσί. Τὸ κυριώτερον μέρος τοῦ προγράμματος ἦτο ἡ ἐκτέλεσις δύο ἀποσπασμάτων τοῦ «Λάρα» μελοδραματικοῦ ἀνεκδότου ἔργου, τοῦ ὁποῖου ἡ ὑπόθεσις ἔχει ληφθῇ ἀπὸ τὸ ὁμώνυμον ἔργον τοῦ Βύρωνος, διασκευασθεῖσα εἰς λιμπρέττον ἀπὸ τὸν Κλόστερ, τὸν πεσόντα κατὰ τὸν πόλεμον ἐνδόξως. Ἡ ἐν Ἑλλάδι ἐκτύλιξις τῶν σκηνῶν τοῦ Λάρα ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τὸν κ. Μαρσί νὰ χρησιμοποίησιν ἀρκετὸν ὀλικὸν Ἑλληνικῆς ἐμπνεύσεως. Ἐκ τῶν ἐκτελεσθέντων μερῶν ἡ εἰσαγωγὴ τῆς β' πράξεως ἔχει γραφῇ ἐπὶ δύο Ἑλληνικῶν θεμάτων, ἅτινα ὁ συνθέτης ἐξειενεταῖ ἐλεύθῃ διὰ πλουσιωτάτης ἐπεξεργασίας. Τὸ ἄλλο μέρος ἦτο σκηνὴ τῆς γ' πράξεως καθ' ἣν ἡ ἡρώς Καλὶδ ψάλλει πρὸ τοῦ θνήσκοντος Λάρα. Ἡ κ. Τσερκάκη ἔψαλε τὴν δραματικὴν αὐτὴν σκηνὴν μὲ πολλὴν δύναμιν καὶ μὲ πλοῦτον φωνῆς, ὅσον ἀπαιτεῖ ἡ Βαγνέριος τεχνοτροπία τοῦ συνθέτου. Ἐπαίχθη τὸ εἰς μνήμην τοῦ πατρὸς του σεξτέττον, τὸ Παθητικὸν ἀτάκτιζο, ἡ «Πηγὴ» καὶ τὸ μεταλλέτο ἀπὸ τὴν «Κορσικανικὴν ἐκδίκησιν». Αἱ συνθέσεις αὗται ἠκούσθησαν καὶ ἄλλοτε, ἡ ἀρίστη δ' ἐκτέλεσις τῶν ἔκαμε νὰ ἀκουσθοῦν καὶ πάλιν εὐχαρίστως. Εἰς τὰς συνθέσεις ὅλας ὁ κ. Μαρσί ἀναδεικνύεται εἰλικρινῆς εἰς τὸ αἶσθημα, πλήρης καλλιτεχνικῆς ὁρμῆς, μὲ θαθεῖαν μουσικότητα.

* *

Διὰ πρώτην φορὰν ἐδόθη συναυλία μὲ σκηνικὸν διάκοσμον, ἡ τοῦ βολιστοῦ κ. Λυκούδη, ὅστις ἔχει τὴν τέχνην νὰ προκαλῇ κοσμοπλημύραν. Ὁ θεατρικὸς διάκοσμος ἔδωκε ποιητικὸν περιβάλλον αἰθούσης, προτιμητέας ἀπὸ τὰς συνήθεις γυμνότητες τῆς σκηνῆς. Ἡ τέχνη τοῦ κ. Λυκούδη εἶνε γνωστὴ ὡς λεπτὴ καὶ αἰσθηματικὴ καὶ ἡ εὐχέρεια τῆς δοξαριᾶς του. Θὰ παρατηρήσῃ τις ὅτι πρέπει νὰ λείπουν τὰ ἐπὶ σκηνῆς κουρδίσματα καὶ αἱ λιχνιστικαὶ ταλαντεύσεις. Τὸ πρόγραμμα μακρὸν. Ἐπαίχθησαν καλλίτερα τὸ α' μέρος τοῦ Κονσέρτου τοῦ Μπράμς μὲ τὰς cadences τοῦ Marchot, ἀκόμη δὲ ἐπιτυχέστερον ἡ σονάτα τοῦ Μπράμς καὶ ἔβλε τὸ ndajio καὶ αἱ τρεῖς συνθέσεις τοῦ Κράϊσλερ — ἓνα σκέρτσον, ἓνας ἰσπανικὸς χορὸς καὶ ἐν capice (La chasse),

Ἡ κ. Παξινού ἔδειξε τὴν τέχνην τῆς εἰς το
ραῖον ἀλλὰ καὶ δύσκολον τραγουδί τοῦ Del-
las (ἐπὶ στίχων τοῦ Robine) «Ἀπὸ τὸ Ὀνειρον
τὴν Ἀνάμνησιν», τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ
ἄσματα. Εἰς τὸ τέλος ἔδειξε κάποιαν κόπω-
ν. Συνοδὸς εἰς τὸ πιάνο, εἰς δλόκληρον τὸ
πρόγραμμα ὁ κ. Μητρόπουλος.

Ἡ δ. Κικὴ Τσακασιάνου ἔδειξε χαρίσματα
πολλὰ ἐπὶ ζῆλον εἰς τὴν συναυλίαν τῆς, τραγου-
ῆσασα ἑνδεκά ἄσματα. Ἐξ αὐτῶν ἀξίζουσι ἰδι-
αιτέρως μνείας αἱ μονωδία ἀπὸ τὴν «Μπούτερ-
λάϊ» καὶ τὸν «Φάουστ». Ἐκ τῶν ἐλληνικῶν
σμάτων διεκρίθη εἰς τὸν «Πρωτομάστοραν».
Ἡ κ. Κοῦλα Ζερδοῦ ἀπήγγειλε τὴν «Λήθην»
τοῦ Μαρίλλη, τὸ «Παραμῦθι» τοῦ κ. Μαλα-
σση καὶ ἐν Γαλλικόν.

Ἡ συναυλία τῶν ἔργων τοῦ κ. Καλομοίρη,
ἡ δοθεῖσα τὸ ἀπόγευμα τῆς ἡμέρας τῆς ἀπο-
μῆς τοῦ μεταλλίου, ἦτο ἡ εὐγλωττοτέρα συ-
νηγορία ὑπὲρ τῆς προσγενομένης τιμῆς εἰς τὸν
συνθέτην 22 ἔργων. Πρόγραμμα πλουσιώτατον
ἐνδεικνύον τὸν πλοῦτον τῆς ἐμπνεύσεως καὶ τῆς
τεχνοτροπίας τοῦ ὁμηγετικοῦ μουσουργοῦ—ἀ-
ποσπάσματα ἀπὸ τὸν «Πρωτομάστοραν» καὶ
τὸ «Δαχτυλίδι τῆς μάννας», δύο κομμάτια διὰ
πιάνο, Νυχτιάτικο καὶ Μπαλάντα, ἐκτελεσθέντα
ὁπερώως ὑπὸ τοῦ κ. Φαραντάτου, ἡ εἰσαγωγή
τῆς Στέλλας Βιολάντη—μὲ ἀπαγγελίαν τῆς δ.
Δαμασκηνοῦ καὶ solo βιολίου ὑπὸ τοῦ κ. Λυ-
κούδη—καὶ δύο τραγούδια χορωδίας ὁ «Θάνα-
τος τοῦ Κλέφτη» καὶ «Ἔγια μόλα». Ἀλλὰ
τὴν κορωνίδα τῆς συναυλίας ἀπετέλεσαν τὰ
«Μαγιοδότανα» ἀπὸ τοὺς «Ἰάμβους καὶ Ἀνα-
παίστους» τοῦ κ. Παλαμά, τραγουδηθέντα ἀπὸ
τὴν κ. Παξινού συνοδεύει ὁρχήστρας. Διὰ πρῶ-
την φορὰν δ' ἐξετελέσθη τὸ «Κοιμητῆρι στὴ
βουνοπλαγιά» ἀπὸ τὴν ἀνέκδοτον συμφωνίαν
τῆς Λεβεντιάς, ἐμπνευσθεῖσαν ἀπὸ τὸ Μέτωπον.

Ἡ κ. Γ. Ξανθοπουλίδης εἰς τὴν ἐφετεινὴν
συναυλίαν του, ἔδειξε προσόδους σημαντικὰς, ἀ-
νεπλήρωσε δὲ διὰ τῆς λεπτῆς τέχνης του τὴν
ἐλλειψιν ἐπαρκοῦς αἰσθημάτων. Ἐκ τῶν ἐκτε-
λεσθέντων τεμαχίων ἰδιαιτέρων ἐντύπωσιν ἐνε-
ποίησε τὸ Mefisto-ralse τοῦ Λιστ, τὸ ὁποῖον
ἀπεδόθη μὲ ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν. Αἱ etudes
τοῦ Σοπὲν καὶ ἡ Suite τοῦ Δεμπυσυ ἐπαί-
χθησαν πολὺ καλὰ. Ἡ δ. Ἀνδρεάδου ἐτρα-
γουδῆσε τρία ἄσματα τοῦ Σούμαν καὶ, πολὺ
καλλίτερα, δύο τοῦ Duparc.

Ἡ τελευταία συναυλία τοῦ Κουαρτέττου ἀ-
πετελεῖτο ἀπὸ δύο θαυμάσια κούιντέττα. Τὸ ἐν
ἡτορὲ εἰς τὸ μείζον τοῦ Σοίμπερτ καὶ τὸ ἄλλο
ἦτο τὸ δεύτερον κούιντέττο τοῦ Σγκαμπάτι. Εἰς τὸ
πρῶτον συνέπραξε ὁ βιολονσελίστας κ. Ἀντω-

νόπουλος, εἰς τὸ ἄλλο ὁ κ. Μητρόπουλος. Ἀμ-
φότερά ἐξετελοῦντο διὰ πρῶτην φορὰν ἐν Ἀ-
θήναις, εἶνε δὲ ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τῆς
μουσικῆς δωματίου.

Εἰς τὴν ἐρμηνειαν τοῦ πρώτου ἤρθησαν οἱ
ἐκτελεσταὶ εἰς τὸ ὕψος τοῦ αἰσθηματος καὶ τὴν
ἐναλλάσσουσιν τεχνοτροπίαν—δύο δυσκολόταται
ἰδιότητες τοῦ ἐκτελεσθέντος ἔργου. Εἰς τὸ δεύ-
τερον ἔργον ἡ ἐκτέλεσις ὑπῆρξεν ἀρτία· ἰδίως
ἡ βαρκαρόλλα ἐπαίχθη τέλεια.

Ἡ κ. Μητρόπουλος, ὅστις καὶ ἔλαθεν ἐν ἀπὸ
τὰ τελευταῖα μαθήματα τοῦ Σγκαμπάτι, ἐνεθά-
θυεν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ μουσουργοῦ καὶ ἡρ-
μονίσθη κατὰ τρόπον ζηλευτὸν μὲ τοὺς ἐκτε-
κτοὺς συναδέλφους του.

Εἰς τὴν συναυλίαν τῆς ἡ κ. Βελουδίου ἐπαι-
ξε μίαν σειρὰν ἔργων μεγάλων καὶ νεωτέρων
μουσουργῶν, διακριθεῖσα ἰδίως εἰς τὴν ἀπόδο-
σιν τῆς Papillon τοῦ Γρήγκ, τοῦ Καπρίτσιο
τοῦ Bortkiewicz. Τελευταῖα ἐπαίξε τὸ Ἑρωτι-
κὸν Βάλς τοῦ Μοσκόφσκη, τὸ ὁποῖον ἦτο πολὺ
ἐλαφρὸν διὰ πρόγραμμα συναυλίας. Ἡ δ. Δαμα-
σκηνοῦ ἀπήγγειλε ἐν ποίημα τοῦ Σολωμοῦ καὶ
ἐν Γαλλικόν—τὸ τελευταῖον πολὺ καλλίτερα.
Ἡ κ. Τριανταφύλλου μὲ τὰ δημοτικὰ τρα-
γούδια τοῦ Ἀραμί συνήρπασε τὸ ἀκροατήριον.

Ἡ Ἀθηναϊκὴ Μανδολινάτα δὲν ὑστέρησεν
εἰς τὴν ἐκφρασιν ἐκτιμῆσεως πρὸς τὸν τιμή-
σαντα τὴν Ἑλληνικὴν μουσικὴν συνθέτην κ.
Λαυράγκαν, ἐκτελέσασα ἐν τιμητικῇ συναυλίᾳ
ἐν τῷ «Παρνασσῷ» ἀποκλειστικῶς ἔργα του,
ἐν οἷς καὶ τὴν «Ἑλλ. σούιταν». Ἡ κ. Συναδι-
νὸς εἰσηγγήθη συντόμως περὶ τοῦ ἔργου τοῦ κ.
Λαυράγκα, εἰς δὲ προσεφέρθη ὑπὸ τοῦ διευθυν-
τοῦ τῆς Μανδολινάτας καὶ μαθητοῦ του κ. Λάδ-
δα καλλιτεχνικὸν ἀγαλμάτιον.

ΞΟΒΕΡΓΕΣ

- 1 Ἀπὸ τίς ἴδιες μέλισσες
Ἦταν ἡ δυὸ λαμπάρες μας φτιασμένες,
Κι' ἀπὸ τὸ ἴδιο τὸ κεράκι θέλησες
Νάνε ἡ λατῆρες μας πλασμένες.

Καὶ σὰν τὰθῶα λιώσανε κεριά μας,
Τὰ δυὸ κορμιά μας...

- 2 Ἀπόστασα τόσον καιρὸ
Ν' ἀναστενάξω,
Στὴ μοναξιά τῆς νεότητος νὰ σπαράξω

Τώρα σ' ἀφ' ἑγγαση βραδεῖα
Μόνοι καὶ μόνοι
Τοῦ ἔρωτα γευόμαστε βαρεῖα τ' ἀφιόνι

Καὶ τὸ νειρό μου ἀπολανὴ
Τρανὴ, μαγεῖα...,
ὦ! ἀμίλητη τῆς νεότητος μου εὐδαιμονία!
Ἀποδόλῃς Δάμπης